

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira,
Mustialankatu 3
00790 Helsinki.

Lausuntopyyntö tarkastettavien asiakokonaisuuksien luettelo ja asiakokonaisuuksien sisältö

Viite **Dnro 3190/0004/2014**

Lausuntona (OIVA III:n) tarkastettavien asiakokonaisuuksien luettelosta ja asiakokonaisuuksien sisällöstä Suomen Leipuriliitto ry toteaa seuraavaa:

Suomen Leipuriliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiaan.

Suomen Leipuriliitto toteaa, että tarkastettavien asiakokonaisuuksien luettelo on asiallinen ja selkeä. Sen sijaan asiakokonaisuuksien sisältö on monelta kohdilta liian tulkinnanvarainen. Tämän vuoksi Leipuriliiton huoli kohdistuu ennen kaikkea terveystarkastajien suorittamaan käytännön valvontatoimintaan. Miten varmistetaan se, että leipomoalan yrityksiä kohdellaan terveystarkastusta tehtäessä tasapuolisesti eri puolilla Suomea?

Suomen Leipuriliitto toteaa, että asiakokonaisuuksien sisällössä toistuu huomattavan monessa kohdassa sanat *riittävä ja riittävyys*. Kyseiset sanat ovat hyvin tulkinnanvaraisia. Tästä seuraa, että yksittäiset terveystarkastajat voivat käytännössä tehdä samantilanteista hyvin erilaisia tulkintoja. Jopa vierekkäisissä kunnissa terveystarkastajat voivat tehdä samantilanteista asioista toisistaan poikkeavia tulkintoja. Näin ollen on todellinen vaara siihen, että yritysten tasapuolinen kohtelu ei toteudu.

On selvää, että Eviralla on erittäin tärkeä rooli siinä, että terveystarkastajien koulutus on laadukasta, jotta terveystarkastajien suorittama valvonta olisi mahdollisimman tasapuolista.

Suomen Leipuriliitto toteaa jäsenistöltämme tullen runsaan palautteen johdosta seuraavaa (vaikka lausuntopyynnössä ei pyydetä palautetta Oiva-valvonnan tulosten julkaisemisesta): Suomen Leipuriliitto ja sen jäsenyritykset eivät hyväksy nykyistä valvontatietojen julkaisemistapaa, jossa tarkastuksen yksittäisen tarkastuskohdan heikoin arvosana otetaan julkaistavaksi yleisarvosanaksi. Katsomme, että viraston määräämä julkaisutapa on kohtuuton. Näkemyksemme on, että tarkastustulos tulee määrittää jollakin muulla tavoin esimerkiksi annettujen arvosanojen keskiarvon perusteella.

Jos Evirassa pidetään kiinni siitä, että huonoin arvosana on jatkossakin otettava julkistettavan tarkastusraportin yleisarvosanaksi, niin siinä tapauksessa yrityksille tulee antaa kohtuullinen aika korjata kyseinen epäkohta. Ja jos epäkohta pystytään korjaamaan helposti ja nopeasti, niin korjattua epäkohtaa ei oteta huomioon yleisarvosanaa julkistettaessa, koska tähän ei ole enää mitään syytä. Kun näin toimitaan, se vähentää yksittäisten terveystarkastajien tekemien tulkinnanvaraisten ratkaisujen yksittäisille yrityksille aiheuttamaa mahdollista epätasa-arvoista kohtelua.

Katsomme, että on täysin kohtuutonta, jos Evira yllä esitetystä huolimatta pitäytyy nykyisessä toimintamallissa.

Suomen Leipuriliitto toteaa, että hallintolain (2003/434) 2 luvun 6 §:ssä (hyvän hallinnon perusteet) todetaan, että viranomaisten toimien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Hallintolain taustalla olevassa hallituksen esityksessä (s. 55) todetaan, että ”*viranomaisten harkintavaltaa ohjaaviin oikeusperiaatteisiin kuuluu myös suhteellisuusperiaate. Käytännössä suhteellisuusperiaate edellyttää, että viranomainen mitoittaa toimintansa alimmalle sellaiselle tasolle, jolla saadaan aikaan tarvittava vaikutus*”. *Suhteellisuusperiaatteella on tärkeä merkitys erityisesti sellaisissa tapauksissa, joissa viranomainen joutuu harkitsemaan hallinnon asiakkaan kannalta epäedullisia oikeudellisia seuraamuksia. Tällaisia esiintyy usein erityyppisessä valvontatoiminnassa, kuten työsuojelu- ja rakennusvalvonnassa. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti toimen on oltava tarpeellinen ja välttämätön asetetun tavoitteen saavuttamiseksi*”. Katsomme, että tämä viranomaistoimintaa velvoittava suhteellisuusperiaate jää huomioimatta, jos Oiva-valvonnan tulosten julkaisemisessa yksittäisen tarkastuskohdan huonoin arvosana otetaan julkistettavan tarkastusraportin yleisarvosanaksi. Varsinkin tilanteessa, jossa elintarvikealan toimijalle ei anneta edes mahdollisuutta korjata asiaa.

On syytä muistaa, että elintarviketurvallisuus on Suomessa erittäin korkealla tasolla. Hyvä yhteistyö Eviran, terveystarkastajien ja leipomoalan toimijoiden kesken on tärkeää, jotta näin tulee olemaan myös tulevaisuudessa. Vastakkainasettelua elintarvikevalvonnan ja elintarvikealan toimijoiden välillä tulee välttää. Kuluttajien luottamuksen säilyttäminen kotimaassa tuotettuja elintarvikkeita kohtaan on kaikkien osapuolten yhteinen tavoite. Kun yhteinen tavoite on sama, niin toimenpiteiden tämän tavoitteen toteuttamiseksi tulee olla kaikkien osapuolten kannalta kohtuullisia.

Kunnioitavasti

SUOMEN LEIPURILIITTO RY

Mika Väyrynen
toimitusjohtaja